

עצות חשובות של הרב קוק לגידול בנים להישאר בדרך התורה
בעזרת נרות שבת, מזוזה וציצית
Important "Tips" from Rav Kook on How to Raise Children to Stay with Torah: Shabbat Candles, Mezuzah & Tzitzit

1. הראי"ה קוק, עין איה, שבת ב, רכ, דף לב ע"ב
 פליגי בה ר"י ור"מ, ח"א בעון מזוזה וח"א בעון ציצית. בשלמא למ"ד בעון מזוזה דכתיב וכתבתם על מזוזות ביתך וכתיב בתריה למען ירבו ימיכם וימי בניכם, אלא למ"ד בעון ציצית מ"ט? א"ר כהנא ואיתימא שילא מרי דכתיב (ירמ' ב) גם בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים לא במחתרת מצאתים. ר"נ בר יצחק אמר למ"ד בעון מזוזה נמי מהכא דכתיב לא במחתרת מצאתים שעשו פתחים כמחתרת.
2. אחד מיסודי הדרכים איך להשריש חבת התורה קדושתה וכבודה בלב הבנים, הוא שיכירו וידעו שאבי המשפחה הוא מתהלל ומתפאר בשם ד', בתורתו ובמצותיו. ע"כ הנשיאה ברמה, בגלוי לעין כל, את דגל התורה ומצותיה, זה מוכיח את גודל היקר הפנימי שלבבו ירחש להם, ומביא את הבנים להשכיל עד היכן כח קדושת התורה מגיע. ואין לך דבר המביא את הדורות הבאים להזניח את התורה ומצותיה וכל הקדושה שהורישום אבותיהם, כאותו החזיון שראו בבית הוריהם, שהם מתבוששים עם קיומה של תורה.
3. אע"פ שרואים שעושים בחדרי חדרים את המצות ביראת ד', מ"מ חסרון היקר הגלוי מביא רפיון טבעי, שסופו לצאת אל הפועל בקלקול יסודי. והקלקול היסודי הזה עלול לקעקע את הכל, ולהעמיד בנים משחיתים בכל צד, עד שרבים מהם יהיו נחרצים לכליון, כדי שלא להגביר את יסוד ההרס יותר מאשר תוכל האומה שאת...
4. לשני אלה החלקים יתפלגו מצות מזוזה וציצית. המזוזה הנכתבת על מזוזת השער, להיות גלוי לכל בא אל הבית וכל עובר, כי פנימיות הבית, סדריה ומשטריה, הכל ערוך בהתאמה לתורת ד' ומשפטיו על ישראל, ורוחו עומד בקרבו. הציצית, המה יעידו ג"כ בכל מקום אשר יביאוהו רגליו, כי הוא קשור בקדושת כל המצות כולן לא רק ברעיון כ"א גם במעשה, ולא רק בכללות כ"א גם בפרטיות, "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי".
5. שפלות ההתגנבות כשהיא מוצאת מקום, תביא נגד קדושת התורה ביחש לפרסום הבית בפנים בביטול מזוזה, וביחש לפרסום החיצוני בביטול ציצית שעצם הוראתה היא הראייה והפרסום, על כנפי הבגד הנראים וגלויים בכל מקום בואו. ע"כ הכונה של המציאה במחתרת, "כבושת גנב כי ימצא", כוללת את עון ציצית ומזוזה גם יחד, אלא שהם בפנים מחולקים, והיסוד הוא שלא יהיו פתחי הבית של איש הישראלי עשויים כמחתרת, שיוכל רק בדרך הסתר וגניבה לבא (בא) [בהם] אור ד' וקדושת קיום תורתו ושמירת בריתו, כ"א בגלוי ואהבת אמת המביאה להתהלל בשם קדשו, ואז הבנים ילכו בדרך הקודש להיות דוגלים בשם ד', וחפצי תורתו ושמירת חוקיו לשם ולתהילה כל הימים.

6. **הראי"ה קוק, עין איה, שבת ב, כח, דף כג ע"ב - אר"ה הרגיל בנר הויין ליה בניס ת"ח.**
7. הדמיונות שבין הציורים המוחשים לדברים הרוחניים הנעלים, ראוי שלא יתעה האדם לומר שהם דברים של **תוהו**, כי די אשר עשה לנו את הנפש הזאת תקן אותה עם כל כחותיה. גם **כח המדמה והמצייר**, חוקותיהם איתנים ע"פ חכמת א-להים וטובו, וכיון שיש יחש בכח המדמה והמצייר **בין אור הנר המאיר [את] המחשך החושי, לאור התורה המאיר** מחשכי הנפש, אותו היחש הוא דבר שיש בו כדי לפעול בזה על זה ע"פ השימוש ביחש זה בדרך הטוב והישר, באופן המטה את האדם לדרכי חיים לשמור דרך ד'.

8. והנה הרגילות בנר פועלת באדם [את] התכונה שירגיש כמה טוב הוא האור וכמה קשה היא הישיבה בחושך, מה שבלא הרגל לא ירגיש כ"כ ויחשוב את האורה רק לדבר של יתרון, ולא לדבר של **הכרח** שבהשלמת האדם. וביותר כי ריבוי האור **מי שמורגל** בו אינו מוסיף ריבוי רגש של בהירות, שרק **ברגע הראשון** של הפגישה יכנסו קרני אור רבות לנקודת הראות ויגרו בעצב הראיה, אבל כפי הערך של ריבוי האור כן יכווץ האישון ויכניס בתוכו קרני אור מן האור המרובה רק כפי המדה הראויה.

9. מ"מ הרגיל בריבוי **נרות** יחשק בהם אע"פ שלא ירגיש כ"כ יתרונם החושי, אלא שכך היא התכונה הנפשית באדם **לאהוב את האורה אחרי שהורגל בה**, וההרגל יעמיד את תכונת נפשו על מכונתה הטבעית.

10. וזאת תהיה לאדם להערה, כי אורה של תורה, מי שהורגל בה ונהנה מזיוה, מרגיש כמה הכרחית היא וכמה החושך וחסרון הידיעה רע וקשה, וכפי מדת ההרגל כך תגדל האהבה וההכרה שהאורה התורית היא תכונה עצמית לאדם, כאהבת האור החושי לעינים הגשמיות.

11. ובהכשירו לקנות ע"י המוחש את הנטיה לאהבת אורה של תורה, יפותחו בו ההכנות הטבעיות שעיקרן תלוי ברצון פנימי אמיתי, עד שאף אם סיבות מקריות **הרחיקוהו בעצמו** מאורה של תורה יהויין ליה **בניס ת"ח**. וזהו תלוי רק בערך הכרתו את אור התורה לענין הכרחי, עד שמי שחסר אותה ידמה ליושב בחושך בערך מי שהורגל כבר באורה ומכיר את יתרון וטובת האור הטוב, ע"כ יש כאן ערך מיוחד לפעולת ההרגל, **הרגיל בנר**.